

Aanvullende gegevens

Inv. nr. 178

Dorp Groot-Ammers

Gemeente Liesveld

Eigenaar SIMAV (sinds 1969)

Type wipwatermolen

Functie tot 1969 het bemalen van de polder Liesveld; tevens baak- of seinmolen voor het waterschap de Overwaard

Bouwjaar onbekend

Opvoerhoogte bij zomerpeil 0,80 m bij winterpeil 0,90 m

Vlucht 26,90 m

Wiekvorm Oud-Hollands

Bovenas Penn & Bauduin, Dordrecht (1867)

Roeden binnenroede: Gebrs. B. Pot, Kinderdijk, nr. 1061 (1877)

buitenroede: Gebrs. B. Pot, Kinderdijk, nr. 1460 (1885)

Wateras Penn & Comp., Dordrecht (1863)

Sintelstuk Penn & Comp., Dordrecht (1863)

Scheprad diameter: 5,40 m breedte: 0,57 m

Historische en technische bijzonderheden

Geruime tijd heeft de molen gefungeerd als baak- of seinmolen van het waterschap de Overwaard.

De Achterlandse Molen moest het sein van de peilmolen overnemen en aan de Achtkante Molen van de polder Oud-Goudriaan doorgeven.

Bewoonbaar

In november 1865 besloot het polderbestuur de molen bewoonbaar te maken door het aanbrengen van een schoorsteen, twee deurkozijnen, vier lichtkozijnen, een bedstede, een zolder en de molen rondom af te timmeren. Dit gold eveneens voor de Graaflandse Molen.

Technisch inzicht

Een in technisch opzicht bijzonder aspect van de molen is dat de staven in het onderrondsel niet van hout maar in gietijzer zijn uitgevoerd. Het in 1868 te slap bevonden bovenwiel werd in dat jaar vervangen door een nog deugdelijk exemplaar van een molen uit Spijkenisse.

Uitgebreide restauratie

In 1978-1979 heeft de molen een uitgebreide restauratie ondergaan.

Hierbij werden onder meer het gehele bovenhuis, de staart, het hekwerk en de borden van het wiekenkruis, de ondertafelementen, de kokerbalken, de schoepen van het scheprad, de sprenkelstraten, de deuren, kozijnen en ramen en het rietdek van de ondertoren vernieuwd.

Uitgevoerd door molenmakersbedrijf b v. v/h fa. J. de Gelder uit Arkel

Het karwei werd uitgevoerd door het molenmakersbedrijf b v. v/h fa. J. de Gelder uit Arkel. Bij de restauratie is de oorspronkelijke, wat afgeplatte kapvorm (rondte) behouden gebleven.

De vroegere kap stak echter oorspronkelijk aan de zijkanten enkele centimeters over de daklijsten heen, een detail dat bij de restauratie helaas niet werd overgenomen. De ruimte die door de toegepaste bouwwijze tussen kapdelen en daklijst ontstond, was opgevuld met een plank, ondersteund door een paar klossen die tegen de zijkant van de daklijst waren bevestigd.

Deze constructiemethode komt nu in de wijde omtrek alleen nog voor bij de drie nog bestaande molens van de polder Streefkerk met Kortebroek.

Spaken kruihaspel

Ook waren de spaken van het kruihaspel voorheen blijkbaar op een andere wijze geborgd dan met behulp van het algemeen toegepaste spaakkettinkje.

Aan de kruibank zou een uitschuifbare houten pal bevestigd zijn geweest die vanaf de bank bediend kon worden. Niettemin is de restauratie met veel zorg uitgevoerd.

Hoewel de restauratie in juli 1979 werd opgeleverd, werd de molen pas op 20 september 1980 officieel in gebruik gesteld, tegelijk met de Gelkenesmolen.

Voetveer

In 1899 kreeg molenaar Jan Sterrenburg van het bestuur van de Overwaard toestemming om een voetveer te openen op de Ammerse Boezem nabij de molen. Het veer was bedoeld voor het overzetten van voetgangers, hondekarren en andere kleine rijtuigen. Het pontje, later vervangen door een stalen exemplaar, werd nog tot rond 1972 bediend.

VERSIERINGEN EN INSCRIPTIES

Fraaie, opengewerkte makelaar waarop een huisgalg is gemonteerd om de seinlamp te kunnen hijsen.

In de toog van de achterwaterloop is een sluitsteen aangebracht met het jaartal 1909. In de steunbalk (tussen pen- en busbalk) zijn de volgende inscripties aangebracht:

M D B

A v Loon

W V D W

A Z

K S B I Z

1892

De steunbalk is een van de weinige balken die bij het vervangen van het bovenhuis is hergebruikt.

Overgenomen uit het boek: "Van maalwerktuigen tot cultuurmonumenten" van de Stichting Publikaties Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.